

Rekomandime për zbutjen e ndikimit të zhurmës nënujore mbi biodiversitetin detar në ujërat e detin Mesdhe të Evropës juglindore

Një workshop i rëndësishëm për “Zbutjen e ndikimit të zhurmës nënujore në biodiversitetin detar me fokus të veçantë në studimet sizmike në ujërat e Detin Mesdhe të Evropës Juglindore” u zhvillua në datat 22-23 Nëntor 2017, në Split, Kroaci. Në seminar diskutua mbi kompleksitetin e menaxhimit dhe zbutjes së zhurmës nënujore, dhe u zhvillua një set prej 16 (gjashtëmbëdhjetë) Rekomandimesh prioritare, për të përmirësuar ruajtjen dhe mbrojtjen e kafshëve të egra detare në ujërat e Evropës Juglindore, nga kërcënimi i ndotjes nga zhurma detare.

Në workshop morën pjesë 65 pjesëmarrës nga 15 shtete (shih Shtojcën 1), që përfaqësonin grupe të ndryshme interesi. Ato përfaqësonin nga institucionet qeveritare si ministri, agjencitë e mbrojtjes, ruajtjes së natyrës dhe energjisë, deri te organizatat ndërkombëtare që përfshinin marrëveshje shumëpalëshe, rajonale, e mjedisore dhe organizatat rajonale të peshkimit, ekspertët dhe organizatat e shoqërisë civile. Pjesëmarrësit e ndoqën seminarin si përfaqësues privatë ose si vëzhgues dhe, ndërsa pjesëmarrja e tyre u mirëprit, u kuptua se rekomandimet që rrjedhin nga ky seminar nuk duhet të konsiderohen si detyruese mbi politikën e brendshme të organizatës.

16 rekomandimet e mëposhtme paraqesin rezultatet për të cilat u ra dakort gjatë takimit.

Autoritetet publike, industrisë dhe palëve të interesuara u kërkohet, sipas rastit:

Rekomandimi 1: Një Përfaqje Parandaluese

Zbatimi i një qasje parandaluese (si përfshirja në legjislacionin kombëtar, strategjitë) në aktivitetet e ardhshme që kanë potencial ose që janë të njohura për efektet e dëmshme në mjedisin detar,

Rekomandimi 2: Proçes Konsultativ Informal me afat i Kombeve të Bashkuara, mbi Oqeanet dhe Ligjin e Detit

Të sigurohet, në masën maksimale të mundshme, që Mbledhja e 19-të e Proçesit Konsultativ Informal me afat të Kombeve të Bashkuara, për Oqeanet dhe Ligji i Detit (ICP ose UNICPOLOS) në qershor 2018, të adresojë burimet e ndryshme të ndotjes së oqeanit nga zhurma, dhe të sigurojë udhëzime, si dhe një plan të qartë për veprimet zbutëse që mund të ndërmerren nga të gjithë aktorët e përfshirë.

Rekomandimi 3: Buxheti për Zhurmat

Shqyrtimi i konceptit të buxhetit/pragut të zhurmës për ujërat e Evropës Juglindore në detin Mesdhe, në përputhje me vlerat e nivelit të kërkuar sipas Direktivës Kuadër të Strategjisë Detare (MSFD).

Rekomandimi 4: Ndikimet kumulative

Adresimi i ndikimeve kumulative të të gjitha aktiviteteve në oqean, duke përfshirë ndryshimet klimatike, nëpërmjet strategjive shumësektoriale për politikën e energjisë, mjedisin dhe ekonominë blu të vendeve, veçanërisht përmes Planeve Hapësinore Detare, që do të zhvillohen nga Shtetet Anëtare të BE deri në vitin 2021¹.

¹ Direktiva 2014/89/BE e Parlamentit dhe Këshillit të Evropës, të 23 Korrik 2014, duke krijuar një kuadër për planifikimin hapsinor detar

Rekomandimi 5: Vlerësimet Strategjike Mjedisore (VSM) dhe Vlerësimet e Ndikimit në Mjedis (VNM)

Vënia plotësisht në funksion e Vlerësimeve Strategjike Mjedisore shumë sektoriale (VSM) të drejtuara nga qeveritë, para se çdo zone të shpallet e hapur për të aplikuar për liçencë ushtrim aktiviteti në fushën e industrisë së naftës dhe gazit.

VSM-të dhe Vlerësimet e Ndikimit në Mjedis (VNM), të cilat janë vlerësimet specifike për aktivitetet e propozuara, duhet të marrin parasysh të gjithë informacionin në dispozicion, për ndikimin e mundshëm në specie, habitate dhe përdorues të tjerë detarë (për shembull duke përfshirë praninë e habitatit të gjitarëve të detit, siç përcaktohet nga këshillat shkencore, të tilla si Zona të Rëndësishme të Gjitarëve të Detit), si dhe angazhimet legjislativ dhe jo legjislativ që janë të aprovuara (p.sh. Direktiva e Habitave të BE-së dhe Direktiva Kuadër e Strategjisë Detare të KE-së), si edhe duke marrë parasysh përfshirjen e komenteve kuptimplote dhe gjithë-përfshirëse, që vijnë nga dëgjuesat publike.

Informacioni që përmbajnë VSM-të të dhe VNM-të, si dhe të gjitha të dhënat e mbledhura duhet të jenë transparente dhe të disponueshme për të gjithë (p.sh., turizmi, peshkimi), duke përfshirë shoqërinë civile, në përputhje me rregulloret në fuqi. Informacioni mbi aktivitetet e kaluara, të tanishme dhe të planifikuara, që prodhojnë zhurmë, duhet të jenë të listuara në regjistrin kombëtar të zhurmave dhe të jenë në çdo kohë të aksesueshme për publikun.

Rekomandimi 6: Udhëzimet e VNM-së të Zhurmave të Konventës për Speciet Migratore (CMS)

Transpozimi i Konventës për Speciet Migratore (CMS) mbi Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis për Aktivitetet² që gjenerojnë Zhurmë në mjedise Detare (Udhëzimet e Konventës CMS mbi EIA), në legjisllacionin kombëtar ose në planet e menaxhimit të specieve, duke pasur parasysh kontekstin e strukturave ligjore kombëtare. Përdorimi i këtyre Udhëzimeve të Konventës CMS mbi VNM, si një format të standardizuar, detajon atë që pritet nga aplikuesit si dhe nga sistemi i vlerësimit. Udhëzimet duhet të përshtaten dhe të përmirësohen sipas këshillave të ekspertëve kombëtarë në kontekst gjithëpërfshirës. Nëse vendet nuk kanë një bazë ligjore për miratimin e udhëzimeve, parashkrimi i zhvillimit të direktivave të tilla mund të jetë një mjet i dobishëm.

Rekomandimi 7: Kufizimi i numrit dhe afateve kohore të vëzhgimeve sizmike

Kufizoni numrin dhe afatet kohore për vëzhgimet sizmike, për të shmangur praninë sezonale të llojeve vulnerabël si dhe dublikimin e vëzhgimeve. Shtetet duhet të përdorin plotësisht Konventën e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis në një Kontekst Ndërkufitar (mekanizmat ESPOO) për konsultime ndërkufitare. Duhet të pasqyrohet një tablo reale e të gjitha aktiviteteve sizmike të planifikuara (për shembull, duke shfrytëzuar plotësisht regjistrin e zhurmave të MSFD), për të shmangur dublikimin e vëzhgimeve sizmike, si dhe për të përmirësuar konsultimet ndërkufitare.

Rekomandimi 8: Teknologjitë më të mira në dispozicion

Nxitja e zhvillimit dhe mandatimi i përdorimit të teknologjive më të mira në dispozicion si Marine Vibroseis, me anë të presionit rregullator si dhe duke kërkuar nga operatorët të tregojnë, që ata nuk po përdorin burime të cilat janë më të fuqishme sesa duhet si dhe në frekuenca të panevojshme. Kjo duhet të jetë një komponent i çdo VNM-je dhe të zbatohet gjatë vëzhgimit. Çfarëdo që konsiderohet e nevojshme duhet t'i nënshtrohet shqyrtimit të pavarur, siç jepet i detajuar në Udhëzimet e Konventës CMS për VNM.

² <http://www.cms.int/en/document/adverse-impacts-anthropogenic-noise-cetaceans-and-other-migratory-species-0>

Rekomandimi 9: Aktivitetet e mëparshme, të njëkohshme, në vazhdimësi dhe të planifikuara

Merrni parasysh aktivitetet e mëparshme, të njëkohshme, në vijimësi dhe të planifikuara në të njëjtën zonë ose në zonat fqinje, për të shqyrtuar ndikimet e mundshme kumulative ose ndërvepruese, dhe për të vlerësuar efektivitetin e masave zbutëse dhe aktivitetet monitoruese për rishikimet para-operacionale, gjatë dhe pas operacionale, duke siguruar që rezultatet e monitorimit të jenë të aksesueshme nga publiku, siç është detajuar në Udhëzimet e Konventës së CMS për VNM.

Rekomandimi 10: Shqyrtimi i VSM-ve dhe VNM-ve

Të sigurohet, shqyrtimi korrekt i VSM-ve dhe VNM-ve për të ruajtur një ndarje transparente ndërmjet shkencës dhe politikës, si dhe për të shmangur konfliktet e interes tregëtar. Ky parim është detajuar brenda Udhëzimeve të Konventës CMS për VNM dhe mbështet dispozitat e Direktivës së BE-së 2011/92 / BE të ndryshuar nga 2014/52 / BE³. Duhet të programohet koha e përshtatshme, për të gjithë fazat e vlerësimit, duke përfshirë procesin e shqyrtimit dhe konsultimin me publikun.

Rekomandimi 11: Menaxhimi Hapësinor dhe i Zonës

Zhvillimi dhe përditësimi i hartave të integruara që tregojnë të gjitha Zonat e Rëndësishme të Gjitarëve të Detit (IMMAs) dhe zonat e mbrojtura detare të identifikuar nga organet kompetente dhe organizatat (për shembull autoritetet kombëtare, ACCOBAMS, CBD, GFCM, UNEP-MAP, NATURA 2000, IMMAs, EBSAs dhe të tjerë), për të lehtësuar menaxhimin hapësinor dhe të zonës, dhe për të siguruar që të gjitha llojet dhe habitatet me qëllim ruajtjen, të identifikuar nga këto organe, kanë nivelin e njëjtë dhe të duhur të identifikimit dhe njohjes, në përputhje me qëllimet e tyre të ruajtjes.

Rekomandimi 12: Subvencionet

Hiqni subvencionet për industrinë e naftës dhe gazit dhe shpenzoni fondet publike në përputhje me objektivat e Marrëveshjes së Parisit (2015) mbi Ndryshimet Klimatike.

Rekomandimi 13: Monitorimi i Zonave të Studimit

Marrja e të dhënave për praninë dhe shpërndarjen e specieve të ndjeshme ndaj zhurmave, të kërkuara për planifikimin hapësinor strategjik detar, sigurohet përmes inventarëve (për shembull Zonat e Interesit për Zonat e Rëndësishme të Gjitarëve Detarë, Zonat Ekologjike ose Biologjike të Rëndësishme Detare (EBSAs), dhe Zonat e Kufizuara të Peshkimit GFCM) për t'i dhënë përparësi se ku të fokusohet përpjekja dhe të monitorohen zonat e studimit; ku ka mungesë të njohurive rreth pranisë dhe shpërndarjes e specieve dhe habitateve të ndjeshme ndaj zhurmës.

Rekomandimi 14: Teknologjia më e mirë në dispozicion dhe praktika më e mirë mjedisore

Përgatitja e një raporti global mbi Teknologjinë më të mirë të Mundshme (BAT) dhe Praktika më e mirë Mjedisore (BEP) për zbutjen e zhurmës nënujore të shkaktuara nga aktivitetit njerëzor, dhe vendosja dispozicion për të gjitha agjencitë qeveritare, palët e interesuara dhe shoqërinë civile në rajonet në fjalë, si një shtesë të Udhëzimeve të Konventës CMS për VNM.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0052>

⁴ <http://www.netccobams.com/>

Rekomandimi 15: Transferimi i njohurive

Shkëmbimi i njohurive dhe shkëmbimi i informacionit duhet të bëhen në nivel kombëtar (përfshirje multisektoriale) dhe në nivel rajonal (ndërmjet vendeve të ndryshme në rajon) dhe përmes një rrjeti të pavarur shkencor të hapur, i cili fokusohet në shpërndarjen e të dhënave dhe monitorimin e zhurmës në oqean, në Mesdhe. Mund të përdoret si një mjet për këtë, NETCCOBAMS platforma e zhvilluar nga ACCOBAMS.

Rekomandimi 16: Trajnimi dhe Kapaciteti

Adresoni në nivel rajonal, mungesën e trajnimeve dhe kapaciteteve (për shembull Vëzhguesit e Gjitarëve Detarë (MMO), Monitorimi Akustik Pasiv, etj.), duke përdorur iniciativa ekzistuese, siç është akreditimi i sistemit ACCOBAMS, për të pasur Vëzhgues të Gjitarëve Detarë të mirëtrajnuar, për të rritur ndjeshëm ndërgjegjësimin dhe për të krijuar përkrahje për reduktimin e zhurmës në mjedisin detar.

Dhjetor 2017

Workshopi 2-ditorë u organizua dhe u mikprit nga OceanCare dhe NRDC, organizatat ndërkombëtare për ruajtjen e natyrës, si dhe u mbështet teknikisht dhe financiarisht nga Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU).

SHTOJCA 1: Lista e pjesëmarrësve

Mbiemri	Emri	Pozicioni/Institucioni	Vendi
Alexiadou	Paraskevi	Instituti i Kërkimeve për Balenat, Pelagos	Greqi
Ameri	Michele	Departamenti i Kombeve të Bashkuara për Çështjet e Oqeanit dhe Ligjin e Detit	Itali
Bataković	Milena	Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit dhe Natyrës	Mal i Zi
Bernal	Miguel	Komisioni i Përgjithshëm i FAO për Mesdheun (GFCM)	Spanjë
Bravo	Carlos	Aleanca Mar Blava	Spanjë
Carić	Dr Hrvoje	Instituti i Turizmit	Kroaci
Carpentieri	Serena	Legambiente Onlus	Itali
Čižmek	Hrvoje	Shoqata e Eksploruesve Detarë 20000 lega	Kroaci
Čović	Radosav	Administrata e Hidrokarbureve e Malit të Zi	Mal i Zi
D'Amato	Leonora	Autoriteti për Burimet dhe Mjedisin	Maltë
Dinkelmeyer	Andreas	Fondi Ndërkombëtar për Mirëqënien e Kafshëve (IFAW)	Gjermani
Dobrinić	David	Agjencia e Hidrokarbureve	Kroaci
Domel	Claudia	Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU)	Gjermani
Đurović	Mirko	Drejtor i Institutit të Biologjisë Detare	Mal i Zi
ElHaweet	Alaa Eldin	Akademia Arabe për Shkencën, Teknologjinë dhe Transportin Detar	Egjipt
Entrup	Nicolas	OceanCare/NRDC	Austri
Ferri	Nicola	Komisioni i Përgjithshëm i FAO për Mesdheun (GFCM)	Itali
Frey	Silvia	OceanCare	Zvicër
Frisch-	Nwakanma Heidrun	Sekretariati UNEP/CMS	Gjermani
Holcer	Draško	Instituti Blue World	Kroaci
Janković-Mišnić	Jasmina	Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit	Mal i Zi
Jelenić	Ivana	Ministria e Mjedisit dhe Energjisë	Kroaci
Jelić	Katja	Agjencia Kroate për Mjedisin dhe Natyrën	Kroaci

Mbiemri	Emri	Pozicioni/Institucioni	Vendi
Jeremić	Jasna	Agjencia Kroate për Mjedisin dhe Natyrën	Kroaci
Kandić	Milica	Green Home	Mal i Zi
Knežević	Jelena	UNEP/MAP	Mal i Zi
Kramer	Brigitte	Gazetar privat	Gjermani
Kruss	Aleksandra	Instituti i Shkencave Detare CNR Venecia, Itali	Poloni
Leaper	Russell	Fondi Ndërkombëtar për Mirëqënien e Kafshëve (IFAW)	Angli
Lüber	Sigrid	OceanCare	Zvicër
Mackelworth	Peter	Instituti Blue World	Angli
Madricardo	Dr Fantina	Instituti i Shkencave Detare CNR	Itali
Maglio	Alessio	SINAY	Itali
Matea	Spika	Udruga Sunce	Kroaci
Mateja	Gazic	Ministria për Mbrojtjen e Mjedisit	Kroaci
Medenica	Nikola	Agjencia e Malit të Zi për Mbrojtjen e Mjedisit (EPA)	Mal i Zi
Micallef	Tamara	Autoriteti i Burimeve dhe Mjedisit	Maltë
Michaelides	Savvas	Departamenti i Peshkimit dhe Kërkimit Detar	Qipro
Müller	Johannes	OceanCare/NRDC	Gjermani
Nenadović	Tina	Departamenti i Mjedisit dhe Jetës së Egër Detare, Gardline Geosurvey Ltd.	Kroaci
Nikolić	Vedran	Drejtoria e Përgjithshme për Mjedisin, Komisioni European	Kroaci
Notarbartolo di Sciarra	Giuseppe	Instituti i Kërkimeve Tethys	Itali
Panigada	Simone	ACCOBAMS	Itali
Panou	Aliki	Archipelagos – mjedis dhe zhvillim	Greqi
Pavan	Gianni	Universiteti i Pavia	Itali
Pilikou	Maria	Këshillues ligjor – Ligjet Ndërkombëtare për Detin	Qipro
Radojčić	Dušica	Shoqata e Gjelbër Istria	Kroaci

Mbiemri	Emri	Pozicioni/Institucioni	Vendi
Radonjić	Dina Skarep	Administrata për Hidrokarburet e Mali të Zi	Serbi
Radović	Ilija	Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit (EPA)	Mal i Zi
Raičević	Nikola	Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit (EPA)	Mal i Zi
Rako Gospić	Nikolina	Instituti Blue World	Kroaci
Risch	Denise	Shoqata Skoceze për Shkencat Detare	Gjermani
Ritter	Fabian	Mbrojtja e Delfinëve dhe Balenave (WDC)	Gjermani
Schneider	Daniela	Agencies Kroate për Mjedisin dhe Natyrën	Kroatia
Sekovski	Ivan	Programi i Aksioneve Prioritare/Qendra e Aktiviteteve Rajonale (PAP/RAC)	Kroaci
Sijan	Milena	Moderator	Kroaci
Šimunović	Vedran	Udruga Val	Kroaci
Širović	Dr. Ana	Instituti Scripps i Oqeanografisë	Kroaci/ShBA
Štrbenac	Ana	Zyrë këshillimore / Stenella consulting d.o.o.	Kroaci
Summer	Lisinka	OceanCare	Austri
Tomac	Luka	Zelena akcija / FoE Kroaci	Kroaci
Tomić	Zoran	Greenpeace për vendet e Evropës QJL në Kroaci	Kroaci
Vaniček	Dr Vlatka	Drejtor i Sektorit për Mbrojtjen e Mjedisit	Kroaci
Varda	Dušan	Qendra e Mesdheut për Monitorimin Mjedisor - MedCEM	Serbi
Weilgart	Linda S.	Universitetit Dalhousie, Departamenti i Biologjisë	SHBA & Gjermani